

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemam
v pravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček, rač. št. 11:409

Lex Salengro

Ob analizi stanovske družbe zavzamejo posebno mesto zlasti trije stanovi: kmečki stan, delavski stan in meščanski oziroma srednji stan. Vsi trije se nahajajo danes v težki preizkušnji. Kmetstvo, ki je podlaga vsakega stanovskega, pa tudi družabnega reda, je v svojih eksistenčnih temeljih nevarno omajano. Dvig življenjskih cen ni izkazal pri našem kmetu nikakšne aktivne postavke. Konzument dražje plačuje, kmet-producent slejkoprej prodaja svoje pridelke po izredno nizki ceni. Bolj kakor kmečka razdolžitve bi morda pomagalo reševanje našega kmetstva s povsem druge strani. Glede položaja delavskega stanu bomo v doglednem času precizneje razčlenili obupni dejanski stan. Takozvani meščanski ali srednji stan pa obsega danes vse vmesne sloje od trgovstva ter obrtništva in rokodel-

primerno veljavo, kakor jo ima v drugih predelih, in da bi se bil v določenem, tradicijskem, življenjskem krogu čvrsto zasidral. Marsikaj je tukaj ob meji še amorfnega, kar bo z vztrajnim, sistematičnim oblikovanjem še treba zgneti v homogeno, strnjeno, močno celoto. Od tod bo lahko potem marsikaj dobrega vzklilo. Pred tem pa je treba ustvariti boljše življenjske ter socialno gospodarske pogoje. To pa spada v delokrog in funkcijo drugih činiteljev.

Župnik Rochie se ga točno spominja. »Delal je vtis človeka, ki ume vladati. Ta prepričani socialist ni bil nikakšen sektarec ali doktrinarec. Njegova moralna vrednost in njegova intelektualna sila nam je vsem imponirala. Neke noči aprila 1918 so nas vseh 40 poslali v Rosenberg, kjer so bile visoke peči... Bil sem skupaj z Rogerjem Salengrom. Ob tej priliki se je nesrečni drug izkazal kot spreten in hraber poveljnik. Ne morem niti spati ob misli, da so se našli ljudje, ki so se drznili, da so tega človeka obtožili radi dezerterstva. V Rosenbergu nas je 40 sklenilo sveto zvezo. Nismo hoteli proizvajati topov, s katerimi bodo ubijali naše tovariše na fronti. Salengro je bil najbolj zagrizen za izvedbo tega načrta. Rogerja Salengra smo izvolili za svojega delegata. Z navdušenjem je sprejel to izvolitev in stavil pri tem na kocko svojo lastno glavo. Približal se je tedaj neki narednik ter nam zapovedal, da gremo tja k visokim pečem. Toda nikdo se ni gnil. Narednik je takoj stekel v Amberg, da obvesti o tem častnika. Pričakovali smo stroge preiskave ter prepustili Rogerju kot novinarju, da govori v našem imenu. Sledila je stavka, junška stavka. Častnik je bil ves bled od jeze. Naša manifestacija je predstavljala težak napad na najvišje interese nemške obrambe. Salengro se pogaja in navaža konvencijo de la Have, ki prepoveduje izkoriščanje vojnih ujetnikov v vojni industriji. Pustili so nas vseh 40 pod stražo, nato pa so nas posamič klicali pred poveljnika. Vsi smo enako odgovarjali: »Mi nočemo ubijati svojih rojakov.« Postavili so nas v vrsto. Pred nami so zevale puškine cevi. Tedaj je kriknil nemški častnik: »Naj izstopijo iz vrste oni, ki želijo delati!« Toda nikdo se ne gane. Nemški častnik pa si ne drzne izdati povelja, da streljajo v nas. Zatem so nas odpeljali v Amberg ter nas vrgli v podzemске celice pred katerimi so noč in dan stražili vojaki. Salengro se je nahajal v najhujši celici. — Že v včerajšnji

Socialna politika

Dobra sece Maribora za ceveže in brezposelne

V mestni posvetovalnici se je vršila sinoči seja širšega odbora Pomožne akcije za siromašne sloje mesta Maribora, ki jo je otvoril in vodil mestni predsednik g. dr. A. Juvan. Seje so se udeležili zastopniki posameznih karitativnih in drugih društev ter nekateri občinski odborniki. Po uvodnih pozdravnih besedah je g. mestni predsednik najprej podal poročilo o poteku Pomožne akcije v poslovnem letu 1935/36. Naglasil je, da je bila Pomožna akcija za siromašne sloje mesta Maribora ustanovljena 13. oktobra 1931. Dohodki Pomožne akcije v preteklem letu so se delili na darila v gotovini in v blagu. Darila v gotovini so prinesla skupno Din 534.310 in sicer je darovala banska uprava 200.000 dinarjev, industrija 209.730, ostali darovalci pa 124.580 Din. Dohodki v blagu pa so izkazali vrednost Din 22.072.

Podpore so se nudile v okviru pravilnika Pomožne akcije in naredbe banske uprave o podpiranju brezposelnih in pobijanju delamrznosti, in sicer prvenstveno v obliki zaposlitve in prehrane. Vseh izdatkov je bilo lani Din 533.729 dinarjev, in sicer za mezde pri cestnih delih Din 410.598, v pisarniški službi pa 41.215, dočim se je za prehrano in druge življenjske potrebe izdalo Din 81.916. Iz sredstev Pomožne akcije so se vršila sledeča dela: odkop Poljske in Aljaževe ulice, naprava kanala in odkop cestišča v Fochovi ulici, delna naprava kanala v Beograjski ulici ter naprava kanala in cestišča v Tomšičevem drevoredu. Samci so prejeli Din 2, poročni pa Din 2,50 na uro. Kvalificirani delavci so prejeli Din 1 več, t. j. Din 3, oziroma

Din 3,50. Podpor iz Pomožne akcije v obliki zaposlitve, prehrane itd. je bilo deležnih 814 družin s povprečno 3 družinskimi člani tako, da je znašalo skupno število podpirancev 2442.

Zanimiv je pregled dohodkov in izdatkov od ustanovitve Pomožne akcije: Leto 1931/32 so znašali dohodki Din 555.708, izdatki pa 477.724 Din; leto 1932/33 Din 749.370 dohodkov in Din 716.719 izdatkov; leto 1933/34 Din 1 milijon 084.455 dohodkov in Din 954.877 izdatkov; leto 1934/35 Din 599.264 dohodkov in Din 806.258 izdatkov; leto 1935/36 pa so znašali dohodki 566.382 dinarjev, izdatki pa Din 555.801.

Iz proračuna banske uprave (bednostni sklad) je prejela mariborska mestna občina sledeče subvencije: Leto 1932/33 Din 40.000, leto 1933/34 Din 363.500, leto 1934/35 Din 274.000, leto 1935/36 Din 176.000, leto 1936/37 pa Din 130.000.

Leto 1931/32 je mestna občina votirala Pomožni akciji Din 136.000, leto 1932/33 pa 100.000 dinarjev, dočim v naslednjih letih ni bilo več nobenih dotacij. Znesek, ki ga je votirala mestna občina Pomožni akciji, se nanaša na proračunske prihranke, niso pa v tem znesku zapadene redne proračunske dajatve mestne občine za podpiranje siromašnih in brezposelnih, katere dajatve gredo v milijone.

Letošnja zbirka za Pomožno akcijo se je pričela z oklicem predsednika mestne občine z dne 14. oktobra. Dne 3. novembra se je vršil razgovor z industrijo, ki so obljubili prispevati tudi letos enake zneske kakor lani, t. j. mesečno po Din 10.— od delavca oziroma nameščenca in sicer skozi 5 mesecev. Banski upravi se je poslala ponovna vloga za nakazilo čim večje dotacije iz banovinskega bednostnega sklada, pri čemer se je poudarjalo dejstvo, da je Maribor kot važno obmejno in industrijsko središče veliko premalo prejel iz banovinskega bednostnega sklada, upoštevajoč, da so znašali davki mesta Maribora za banovinski bednostni sklad od ustanovitve leta 1933 do proračunskega leta 1935/36 Din 3 milijone 438.646, dočim so znašale subven-

cije v istem času pa samo Din 813.500. Iz sredstev Pomožne akcije se načeloma samo v najnujnejših primerih nudijo delavcem podpore. Vsi za delo sposobni pa se zaposlijo in je tačas zaposlenih pri cestnih delih v okviru leta 1934 in 1935 odobrenega delovnega programa 145 delavcev, po večini družinskih očetov. V najnujnejših primerih se delavcem z velikim številom otrok nudi od časa do časa izredna podpora. Delavcem, zaposlenim pri javnih delih na račun Pomožne akcije se je dovolila božična nagrada in bodo delavci razdeljeni po pridnosti in težini dela v tri skupine ter bodo prejeli v I. skupini po Din 200, v II. skupini po Din 150, in v III. skupini po Din 100 božične nagrade.

Lansko leto radi izredno mile zime ni bilo treba otvoriti ogrevalnice in se je sklenilo, da se ogrevalnica tudi letos otvori le za slučaj hude zime, in sicer v prostorih mestne Ljudske kuhinje v Strossmajerjevi ulici 26, kjer naj se deli brezposelnim dvakrat dnevno čaj s kruhom.

Pri slučajnostih se je sprožila misel, naj se karitativno delo vseh humanih društev centralizira in naj mestna občina vodi zadevno evidenco, vendar je g. dr. Juvan to zamisel zavrnil, češ da je to nemogoče. Tajnik Združenja trgovcev g. Skaza je dejal, naj vendar banovina votira iz bednostnega fonda večji znesek za mariborsko Pomožno akcijo in to tembolj, ker je bednostni fond mariborska kreacija. Mestni svetnik g. Ošlak je predlagal, naj se delavcem, ki so zaposleni iz sredstev Pomožne akcije, nudi dnevno vsaj enkrat hrana. Mestni predsednik pa je pojasnil, da to ni mogoče, ker bi se sredstva Pomožne akcije prehitro skrčila.

Razne vesti

NOVI FRANCOSKI NOTRANJJI MINISTER.

Namesto tragično umrlega notranjega ministra Rogerja Salengra je bil imenovan za notranjega ministra Maks Dornmoy.

PETER ŽIVKOVIČ OBOLEL.

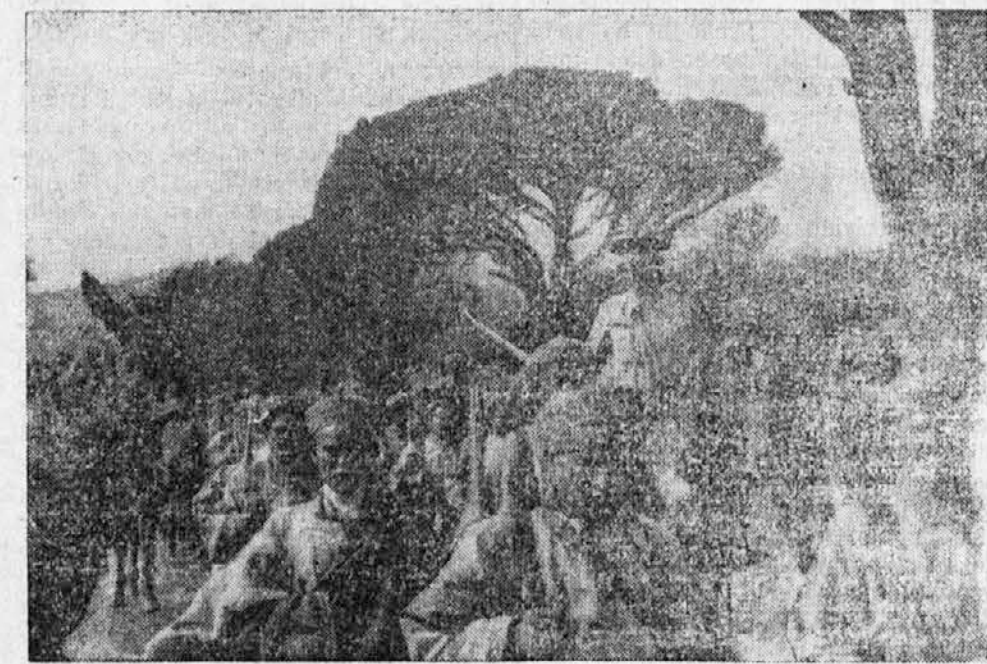
Predsednik JNS g. Peter Živkovič je lažje obolel. Po nasvetu zdravnikov mora nekaj dni ostati v postelji.

Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana ima dne 8. decembra t. l. ob pol enajstih dopoldne v Ljubljani (Justična palača) svoj izredni občni zbor. Na dnevnem redu je sprejemba pravil (v smislu načelnega sklepa zadnjega rednega občnega zbora). Radi važnosti dnevnega reda vabi odbor vse članstvo k številni udeležbi.

Gospodarske beležke

V oktobru so narasle vloge pri osmih slovenskih hranilnicah. Tudi v oktobru letošnjega leta so nove vloge pri hranilnicah naraščale. Iz podatkov Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani se vidi, da so pri 8 (od 29 hranilnic) v Dravski banovini presegale vse vloge dvige, ter je pri teh hranilnicah naraslo skupno stanje vlog. Pri ostalih hranilnicah so vloge padle, in znaša stanje vlog pri slovenskih hranilnicah 31. 10. t. l. Din 1.024.777.781. Posebno ugodno so se razvijale vloge v tekočem računu, ki so narasle v oktobru pri 8 hranilnicah, dočim je število obstoječih tekočih računov naraslo pri 11 hranilnicah, (od 20 hranilnic, ki sprejemajo tudi vloge v tekočem računu). Razveseljivo je, da so znašale 31. oktobra pri 5 hranilnicah skupne vloge več kakor so znašale na koncu l. 1935, in da izkazuje ta dan 8 hranilnic več vlog v tekočem računu kakor na koncu leta 1935.

Na mariborski živinjski sejem dne 24. t. m. je bilo prignanih 9 konjev, 16 bikov, 156 volov, 540 krav in 17 telet, skupaj 738 komadov. Povprečne cene: debeli voli 1 kg žive teže od 4—4,50, poldebili voli od 3,50—3,80, plemenski voli od 3,60—4, bikji za klanje od 3,30—3,75, klavne krave debele od 3—3,10, plemenske krave od 3—3,50, krave za klobasiranje od 1,80—2, molzne krave od 2,15—2,75, breje krave od 2,75—3,65, mlada živina od 3—4, teleta od 4,50—5,50 za kilogram žive teže. Prodanih je bilo 299 komadov (od teh 14 komadov za izvoz v Italijo). Mesne cene: volovsko meso prve vrste 10—12 kilogram, volovsko meso druge vrste 8—10 Din, meso bikov, krav in telic 5—8 dinarjev.

Maroška pehota na madridski cesti.

Kulturne beležke

Težko vzgojilivi otroci. Pod tem naslovom je izšla v tisk. Ljudski tiskarni založbi »Žena in svet« 159 strani obsega knjižica, ki jo je spisala marljiva mariborska pedagoška pisateljica Milica Stupanova. V okviru te svoje naloge se je lotila problema težko vzgojilivega otroka. Problem je star kakor je star človeški rod. Navedena knjižica obsega v prvem delu poglavje o težko vzgojljivih otrocih na splošno psihološke struje sedanjosti z ozirom na težko vzgojlive otroke, psihoanaliza in težko vzgojlive otroke, nauk o dednosti, čut manjvrednosti pri težko vzgojljivih otrocih, kateri otroci se najlažje razvijajo v težko vzgojlive otroke ter upliv kazni na te otroke.) V drugem delu svojih temeljnih

podajanj pa razčlenjuje pisateljica posamezne vrste težko vzgojljivih otrok (»vzorni« otrok, propali in zločinski otrok, težko vzgojlive otrok sangviničnega, koleričnega, melanholičnega in flegmatičnega temperamenta, otrok z govornimi motnjami, tatinski otrok, lažnjivi otrok in spolno živahni otrok). V poljudnih analizah in dotikajoč se vseh podrobnosti, ki so v nujni zvezi s problemom težko vzgojlivega otroka, ugotavlja avtorica dejanski stan in razvija svoje misli glede tega, kje je težišče in rešitev problema. Že uvodoma pa poudarja pisateljica, da je ozdravljenje težko vzgojlivega otroka, ki naj bo tudi dober in koristen član človeške družbe, mogoče samo s pravilno usmerjeno vzgojo in s primernim uplivanjem na mlado, šele razvijajočo se dušo. Na ta način bo mogoče doseči, da se bodo slaba nagnenja

in čustva v otroku zatrla, višji nagoni pa nasprotno krepili ter se razvijali. Saj je otrok kakor mlada nežna rastlina, ki ji je treba uravnati smer razvoja in rasti, učitelj in vzgojitelj pa bodi kakor umen vrtnar, ki naj dobro pazi, da ne bodo burni viharji prizadeli tem zaupanim mu nežnim rastlinicam usodnih poškodb.

Naš rod. Izšla je nova številka mladinskega mesečnika »Naš rod« s pestro, dragoceno vsebino, ki bo mladini gotovo pripravila obilo veselja.

Československo jhoslovanska revue. V novi številki navedene pomembne revije piše Josef Pavliček o čehoslovski ter jugoslovenski nemški gospodarskih stikih. Boris Urbančič je prispeval razpravo o češki prozi med Slovenci, Otokar Beneš pa o Primožu Trubarju. Revija vsebuje tudi resolucije, ki so bile sprejete na znanem informativnem

sestanku dne 5. julija tega leta v Mariboru, ki sta se ga udeležila tudi čehoslovaški poslanik dr. Girs in ljubljanski konzul S. Miňovski. O teh resolucijah smo svojčas obširno poročali.

Velikemu nemškemu portretnemu slikarju Antonu Grafiu je posvečena zadnja številka »Illustrirte Zeitung Leipzig« ob priliki dvestoletnega rojstnega dne slovitega nemškega portretista. Izčrpen prispevek s krasnimi slikami je obelodanil dr. Hildegart Heyne. Slavne osebnosti s Herderjem na čelu nam stopajo tukaj nasproti kot žive priče umetnosti najboljšega slikarja portretista tedanje dobe. Razen tega pa je v navedenem zvezku mnogo etnografsko zanimivega od »Bolgarskih ognjenih plesalcev« pa do »Konfuzija«. Preteklost in sedanjost, bližnje in oddaljeno je v tem zvezku strnjeno v čvrsto celoto.

Novosti pariške mode.

Mariborske in okoliške novice

Ljudje obupaiejo nad življenjem

Mlada delavka pod kolesjem koroškega vlaka - Smrtonosen skok obupanega voznika z II. bolnišniškega nadstropja

Danes jutraj so našli na tračnicah pri limbuškem gozdu s presekanima nogama 19letno delavko Ano Karnekerjevo. O tem obveščeni orožniki so takoj poklicali mariborske reševalce, ki so Karnekerjevo, ki je bila pri zavesti, odpremili v mariborsko splošno bolnišnico. Ana Karnekerjeva je šla pod kolesje jutranjega vlaka, ki vozi v Dravsko dolino. Kolesje ji je prerezalo obe nogi ter se je sličen slučaj pripetil 19. t. m., ko se je vrge pod vlak pokojni slikarski pomočnik Franc Žumer. Karnekerjeva je šla na tračnice približno 150 m bliže Studencem kakor pokojni Franc Žumer, ni pa zadočila na glavni nikakšnih poškodb, pač pa je močno krvavela in se v bolnišnici bori s smrtno. Glede vzroka tega svojega dejanja ni hotela ničesar točno pojasniti. Znano je pa, da je bila v intimnih ljubavnih odnosih s pokojnim Francem Žumerjem. Hotela je v smrt na skoro istem mestu, kakor njen pokojni ljubimec. Karnekerjeva je doma iz Studencev

in stanuje v Kotnikovi ulici 6.

Z II. nadstropja tukajšnje splošne bolnišnice pa je skočil v samomorilnem namenu 67letni bivši voznik Ivan Klinger, rodom iz okolice Ptuj. Obležal je ves krvav na betonskem dvoriščnem tlaku. Pri padcu je treščil z glavo ob tla in si je razbil lobanjo. Bil je pri priči mrtve. Klinger, ki je bolehal na pljučih in se je že delj časa nahajal v bolnišnici, bi moral te dni zapustiti bolnišnico. V bojazni pred bodočnostjo, ker ni vedel, kam naj gre, se je pred dnevi izrazil napram ostalim bolnikom, da bo izvršil samomor. Bolniki niso vzeli te njegove izjave resno. Ko pa so dobili injekcije in zaspali, je Klinger neopazeno odprl okno skupne spalnice ter se pognal v globino. Njegovo odsotnost so opazili šele nekaj časa zatem, ker je bilo okno odprto. Bolniki so o tem obvestili bolniške sestre, ki so šle Klingerja iskat. Našle so ga na dvorišču mrtvega.

lezo ograjo se je avto močno poškodoval in znaša škoda več tisoč dinarjev. Do skoraj usodepolne nesreče je prišlo radi tega, ker se je hotel sofer tovornega avta izogniti nekemu kolesarju.

Gostilna pri »Lipi«, Radvanje. Najlejša izletna točka. Pripravna za vsako prireditve. Izborna vina, Tscheligijevo pivo. Vsak čas topla in mrzla jedila. Se priporoča I. Račič.

Putnikove novice. Ponovno opozarjamo interesente na Putnikov izlet z avtomobilom v Graz dne 26. novembra. Odhod ob 7.30 izpred hotela »Orel«. Cena Din 100.—. Putnik priredi predbožni izlet s posebnim vlakom na Dunaj v času od 5. do 10. decembra. Odhod iz Maribora v nedeljo 6. decembra ob 2.30 zjutraj. Vozne cene so znižane, prijavite se takoj pri Putniku, Maribor, tel. 21-22.

Narodna gledališče

Sreda, 25. novembra: Zaprti.
Četrtek, 26. novembra ob 20. uri: »Prva legija«. Red B. **Znižane cene.**
Petek, 27. novembra: Zaprti.
Sobota, 28. novembra ob 20. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Red C. **Znižane cene.**
Nedelja, 29. novembra ob 15. uri: »Ukročena trmoglavka«. — Ob 20. uri: »Baron Trenk«.

Kaj bo prihodnje dni v gledališču? V soboto 28. t. m. ponove Cankarjevo farso »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, ki je najprivlačnejša predstava dosedanje dramske sezone. Red C. — Nedeljska popoldanska predstava bo Shakespearejeva imenitna komedija »Ukročena trmoglavka«. Konec te predstave je že ob 17. (5.) uri. — Zvečer pojo Albinjevo opereto »Baron Trenk«, delo velike glasbene vrednosti in prav razgibanega dejanja.

Prihodnja dramska premiera bo Begovičeva drama »Božji človek«. To je odsko silno učinkovito delo ter se daje v proslavo 60letnice znanega hrvatskega dramatika Milana Begovića, čigar dela uprizarjajo po vseh evropskih središčih, pa tudi v Ameriki. Režija je Malčeva, glavne vloge igrajo Kraljeva, Nakrst, P. Kovič in Grom.

Polceške novice

Pevsko društvo Zarja je izvolilo na svojem običnem zboru za predsednika žel. kontrolorja g. Antona Pšeničnika in za pevovodjo šol. upravitelja g. Alojzija Živka. Oba sta nam znana kot izvrstna kulturna delavca in organizatorja, zato jima tudi k izvolitvi iskreno čestitamo z željo, da rešita to naše priljubljeno in pred leti tako delavno pevsko društvo letošnjega mrtvila. Kakor slišimo se društvo marljivo pripravlja na koncert v prihodnjem letu. Želimo obilo uspeha, saj bo ta koncert za naš kraj izreden dogodek.

Kino

Kino Union. Danes najboljša Leharjeva opereta »Kjer škranček poje«. Marta Eggerth, Luci Englisch.

Ptujske novice

Nujna potreba razširitve Dravske ulice. Da je razširitev Dravske ulice in deloma tudi Vošnjakove ulice pri tem velikem prometu nastala nujna potreba, smo že opetovane na tem mestu omenili. V to svrhu so se sestali v ponedeljek 23. t. m. merodajni činitelji, da proučijo situacijo. Na mestu, ki ovira promet, stojijo stare stavbe, ki se bodo morale porušiti, tako da bode oni kompleks do mestnega parka prost. Zadevo ima sedaj v rokah ptujska mestna občina in je upati, da pride v doglednem času do realizacije tega načrta.

Tolovaški nočni napad. V noči od 23. na 24. t. m. je bil izvršen tolovaški napad nad 28letnim mlinarjem Jurijem Pernekom iz Podlehnik. Ko se je v pozni noči vračal z dela na svoj dom, ga je napadel neznan tolovaj in ga obdelal z nožem, da je obležal v mlaki krvi nezavesten. Pasanti so ga našli nezvestnega in skoraj že zmznjenega. Obvestili so domače, ki so ga spravili v ptujsko bolnišnico. Poškodbe Perneka so smrtno nevarne in je le malo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

Ja Dravinjske doline

Legar v konjiški okolici. V okolici Konjic je nedavno razsajal legar, zlasti v vasi Poleni, kjer je zbolelo za njim nekaj otrok in tudi odraslih ljudi. Veliko nevarnost razširjenja na sosednje vasi sta preprečila vrla konjiška zdravnik, ki jima je uspelo bolezen zatreti. Nekaj bolnikov se sedaj zdravi v bolnišnici Rdečega križa v Sl. Konjicah in v Celju. Po dosedanjih ugotovitvah se je legar razširil po greznici, iz katere je tekočina prihajala v vodo vaškega potoka, kjer ženske pero perilo. Zdravnika sta zato za nekaj časa zabranila pranje v tej vodi, ter je bilo razkuženih tudi nekaj strnišč.

Iz Sokola Poljčane. Člani sokolskega društva v Poljčanah se udeležijo na praznik ujedinenja slovesne službe, božje, nato pa prvoedecembrske proslave v šoli. Po končani slovesnosti se vrši v Čitalnici svečana seja. Zvečer je pri br. Mahoriču družinski večer. — Sokol se dalje pripravlja na Miklavžev večer, ki bo v nedeljo 6. decembra v hotelu Baumann v Peklu. Pripravite darila, ki se naj oddajo pri tukajšnjih trgovcih.

Na debelo kradel kolesa. Verk Ivan iz Draškovega sela pri Šmarjah je znan kolesarski tat. Že nad 50 koles je izmaknil raznim lastnikom ter se bavi tudi s tihotapstvom. Tega ptička so sedaj prijeli tukajšnji orožniki. Njegova tatinska roka je namreč segla pred dnevi tudi v Poljčane in prav to je bilo zanj usodno. Je že romal s še dvema pomagačema v zapore slovenjebistriškega sodišča. Verk, ki je bil v svojem poslu zelo spreten in podjeten, je spravljal ukradena kolesa v denar navadno šele potem, ko je zamenjal nekatere dele pri kolesih, da jih

Radi malenkasti padajo mlada življenja

„V bolnišnico, zapor ali smrt“

Naša kriminalna kronika beleži zopet žalosten slučaj uboja v prijaznem kraju Legno. Žrtev je postal 32letni posestniški sin Maks Cestnik. V neki gostilni v Legnu so se zbrali fantje iz Legna in okolice ter se do 23. ure prav dobro zabavali. Ko je alkohol opravil svoje, sta se omenjeni Maks Cestnik in 34letni zagar Maks Potočnik pričela pričkati. Prepričani sta bila, da sta se z njima. Ko je okoli 24. ure Potočnik opazil, da postaja situacija nevarna, se je odločil, da gre domov. Ko se je Potočnik pričel oblačiti, je Cestnik zavihal svoje rokave ter glasno zavpil: »Ali grem v bolnišnico, ali v zapor, ali pa bom mrtve.« Ko je Potočnik uvidel, da grede omenjene besede na njegov naslov, se je brž poslovil in pripomnil: »Lahko noč, tepli me ne boste.«

Zadnje telefonične vesti

Koncentracija angleškega brodomja ob Gibraltarju

LONDON, 25. novembra. Reuter objavlja službeni komunik, ki se peča z verzijo, da se angleške pomorske sile koncentrirajo ob Malti in Gibraltarju. V komuniku navajajo, da gre izključno za navadne manevre. Potrdjujejo se vesti, da je več edinic odplulo v gibraltarske vode.

Za zaščito francoskih interesov v španskih vodah

PARIZ, 25. novembra. Po razgovorih, ki jih je imel včeraj popoldne zunanji minister Delbos z diplomatskimi zastopniki Anglije, sovjetske Rusije, Turčije in Male antante ter vojaškimi predstavniki Francije, se je ob 18. uri sestal pod predsedstvom Leona Bluma ministrski svet. Seja je trajala do danes zjutraj ob 3. uri. Na seji je poročal zunanji minister Delbos o svetovno političnem položaju s posebnim ozirom na španske dogodke, pri čemer je povdarjal prizadevanje Francije, da se vpostavi nevtralnost napram španskim dogodkom, ker gre za to, da se konflikt ne razširi na ostalo Evropo. Vlada je napravila sklepe, ki se držijo strogo zaupno. Po seji je izšel uradni komunik, ki pravi, da je vlada proučila osnutek novega francoskega tiskovnega zakona. Veliko pozornost je zbudilo dejstvo, da je mornariško ministrstvo prejelo nalog, da stori primerne ukrepe za zaščito francoskih interesov v španskih vodah.

Madridski učenjaki v Valencijo

MADRID, 25. novembra. Rdeča milica je spravila več madridskih univerzitetnih profesorjev ter učenjakov z oklopnim vlakom v Valencijo, da lahko tamkaj nadaljujejo s svojim delovanjem. Reuter poroča: Na španskih bojiščih ni nič bistvenega novega.

Jedro bodoče španske vojske

BARCELONA, 25. novembra. Tukajšnji rdeči generalni štab, v katerem se nahaja več sovjetskih častnikov, je izdal najnovejša navodila za obrambo Katalonije. Za obrambo te province se bodo sestavile nove formacije, pretežno iz sovjetskoruskega vojaštva. Ta sovjetsko ruski del naj bi tvoril jedro bodoče španske vojske.

je bilo tako težje odkriti. Seveda je imel za tak velikopotezen posel najetih več pomagačev. Uspeh tukajšnjih orožnikov je vsekakor hvalevreden.

Glasbeno navdahnjen. Klavirist, ki so ga v družbi že delj časa sili, da bi jim nekaj zaigral: »No, pa naj bo, radi mene. Če že hočete res na vsak način, da slišite moje igranje, vam pa nekaj zaigram. — Kateri komad pa naj vam najprej zaigram?«

Pogostitelji: »Vseeno je; saj hočemo z vašo glasbo samo čim bolj razdražiti naše sosede!«

Spomnite se CMD!

Iz življenja in sveta

Novo zdravilo proti raku

Bolezen raka je znana že več tisoč let. Prva poročila o tej hudi bolezni izvirajo iz leta 2000 pred Kristusom. Tedaj so zdravili rakove rane z nekim jedkim mazilom. V šestem stoletju pred Kristusom je neka kraljevska hči ozdravela zaradi take maže. Hipokrat je v četrtem stoletju pred Kristusom poročal, da je zdravljenje raka tem uspešnejše, čim prej se človek začne zdraviti. Hipokratov nauk je razširil Galemus v drugem stoletju pred Kristusom. Ta je poznal samo raka na koži in njegovi spisi so odločilno vplivali na ravnanje s to boleznijo v poznejših stoletjih. Galemus je že operiral raka na prsih in je izžigal rane z velikim uspehom. V kasnejših stoletjih so izvajali operacije samo nešolani ljudje in je bilo proti časti zdravnika, da bi rezal rane. To se je izpremenilo šele okrog 1350. leta, ko so ustanovili vseučilišče v Salermu v Italiji, v Montpellieru v Franciji in v Pragi. Tedaj so se bavili tudi z rakom in prva poročila o raku v debelem črevesju izvirajo iz teh let. Znanstveno podlago za zdravljenje raka pa smo dobili šele v 16. stoletju. Za nekatere vrste raka je edina pomoč operacija. Že v starem in srednjem veku so to spoznali. Zdravnik Bilioth je prvi uspešno operiral želodčnega raka l. 1881. Odtlej uspešno operirajo raka v želodcu. Dosti primerov je, ko ozdravijo raka z operacijo ali z obžarivanjem ali z obema sredstvom skupaj. Drugi načini zdravljenja raka so bili doslej brezuspešni.

Znanstveni svet pa se trudi neumorno po vsem svetu, da najde zdravilo za raka. Beograjski profesor Blumenthal (prej v Berlinu), pariški Jacops in švicarski Rosenberg so v teh dneh objavili nove izsledke in uspehe za pobijanje raka. Poldrugo leto so preizkušali bolezen na živalih in pet mesecev na ljudeh. Uspehi, ki so jih dosegli pri ljudeh, so tako čudoviti, da so opise teh uspehov izročili že zdaj javnosti v presojo. Zdravilo je po večini iz žlez. Zanj uporabljajo jetrta, želodec, žleze, črevo, vranico živali in iz vsega tega napravijo različne izvlečke, ki jim pravijo A, B in C. Izvleček A lajša bolečine, B vpliva na stranske izrastke rane, C pa razkroja izvor otekline in krepi telo. Z izvlečki zdravijo tako, da dajejo bolnikom tablete, jim vbrizgajo zdravilo in še namažejo rano z mazilom.

Doslej so na ta način zdravili 114 brezupnih primerov in so od teh le štirje umrli. Vse te bolnike so zdravili že prej, nekaj jih je bilo že operiranih, skoraj vsi so bili obžarjeni z radijem. Dvanajst bolnikov je imelo raka na koži, 29 v prebavih, 18 na prsih. Večina bolnikov je imela tudi že otekline v drugih udih in trpeli so neznosne bolečine. Posebno glede na bolečine je bil vpliv že enega samega vbrizga novega zdravila naravnost čudovit in tudi tek do jedi se je povrnil. Če je to zdravilo proti raku res tako izvrstno, bo človeštvo slavilo ime na teh treh zdravnikov.

Palecki

»VAŠKA VENERA« RAZBURJA POBOŽNE DUHOVE.

V marib. »listu ljudstvu v pouk in zabavo beremo: »Vaška Venera«: to je gledališka igra, ki jo proizvajajo zadnji čas ljudje, ki se zbirajo okoli »Kmetškega lista« in drugih liberalnih listov. »Kmetški list« poroča, da je to igro vpriporilo društvo kmetijskih fantov in deklet v Vojniku 8. novembra ter da gledalci niso prišli iz smeha od začetka do konca predstave. Verjamemo, ker je vsebina igre jako spolzka. Šeste božje zapovedi kajpada »Vaška Venera« ne pozna. To igro vpriporja tudi »Sokol« po nekaterih krajih. Dobili smo obvestilo, da se teh predstav udeležujejo ponekod tudi nedorasli šoloobvezni otroci. Lepe vzgojne razmere! Tako vzgaja slovensko mladino meščanski in kmetijski liberalizem. Če se s takšno liberalistično vzgojo pokvari mladina, da izvršuje zločine, pa ti liberalni linavci razglašajo v svet, kako pokvarjena je mladina slovenskega naroda, ki uživa sloves »katoliškega naroda«. Pisec teh vrstic je očitno pozabil na »kulturni« in »katoliški« pomen Karl Mayevih spisov, ki so izšli v založbi in tisku Cirilove tiskarne.

ZMEDENOST, ZBEGANOST.

»Delavska politika« piše: »Mi smo že večkrat pokazali, da »Slovenec« s svojo pisavo in politiko v zadnjih časih veli-

kokrat prihaja v temeljito nasprotstvo s katoliškimi načeli in raznimi katoliškimi organizacijami. Pri »Slovencu« so se nekoč razburjali radi teh naših očitnih dokazov. Končno so pa prišli do prepričanja, da imamo le mi prav, kajti te dni so zagrozili »Jutru« s tožbo, ker ga je imenovalo »glasilo katoliške akcije«. Odslej imamo torej opravka s »Slovencem«, kakršen je. Priznatj moramo, da se sedanj »Slovenec« ne razlikuje mnogo od prejšnjega, o katerem so nekateri mislili, da je bil glasilo »Katoliške akcije«. Čigavo glasilo je »Slovenec« sedaj, ne vemo, vemo pa, da sta zmedenost in zbeganost v njegovi predalih ostali.

Spodnja gibanje

Proslava 1. decembra. Letošnja proslava prvega decembra bo v Studencih posebno slovesna. AN predvečer praznika večer Narodne odbrane pri Grmeku. Sodeluje pevski zbor »Drave« s tremi, pevski zbor »Lune« z dvema, in zbor »Nanos« s tremi pevskimi točkami. Poleg tega pa nastopi še obmejni pevski zbor iz Gradišča. Drugi dan po sv. maši pa je proslava v Sokolskem domu, ki jo priredita obe šoli in Sokolsko društvo.

Koturski savez kraljevine Jugoslavije, službeno. Vsi kolesarski klubi na teritoriju Dravske banovine se pozivajo, da v najkrajšem času javijo točne naslove tajništva: Milan Antonič, Zagreb, Nova cesta 122. Tajništvo.

Nogomet na državni praznik. Dne 1.

decembra se bodo vršile v vseh mestih Dravske banovine nogometne tekme v korist poškodbenega fonda LNP. V Mariboru se bosta srečala ISSK Maribor in SK Rapid, dočim bo SK Železničar gostoval v Ljubljani ter proti SK Ljubljani odigral prijateljsko tekmo.

ISSK Maribor : SK Celje. V nedeljo 29. t. m. se bo v Mariboru ponovila anulirana prvenstvena tekma med ISSK Mariborom in SK Celjem.

Ne pozabi naročnine!

Mali oglasi

Razno

Sladkornobolni pozor!

Zračni kruh, novi kruh, kekse dobite v pekarni Robausovega naslednika, Koroška c. Tel. 22-44. 5835

KOŽUHOVINO

po najnižjih cenah kupite pri Železniku, Kopališka ulica (Scherbaumov paviljon). Izdelujem in popravljam strokovnjaško. 5813

Poskusite našo novo

kavino mešanico

L. ANDERLE
MARIBOR GOSPOSKA UL. 20

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddam gospodu. Splavarska ul. 3. 5885

SOBO

opremljeno ali prazno, oddam. Delavska ul. 53. 5884

OPREMLJENO SOBO

oddam blizu nove šole. Metelkova ul. 53, Maribor. 5883

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Stanovanje

Oddam takoj

SOBO IN KUHINJO

mirni stalni stranki. Meljska cesta 59. 5887

„WEKA“ MARIBOR
samo kemično čiščeno perje in puh po vseh cenah.

Stanovanje išče

ISČEM STANOVANJE

s 1. februarjem ali marcem 1937, dve ali tri sobe s kabineto, kopalnico in pritliklami. Ponudbe pod »Stalno« na upravo lista. 5795

ISČEM DVOSOBNO

STANOVANJE

s kopalnico v bližini koroškega kolodvora. Ponudbe na upravo lista pod »Mala družina«. 5841

Miklavž bo kmalu tu!

Da bo zamogla »Bonbonera Orient« postred stoođstočno in zadovoljiti za Miklavža vse, se je podal lastnik Bonbonere v južne kraje, kjer bo nakupil vse vrste orientalskih slaščic. Poleg teh sladkosti Vam je na izbiro v Bonboneri še 1000 drugih sladkarij za Miklavža in za Božič po reklamni ceni. Zato pa mamice pohitite v Bonbonero, kajti le tam dobite vse, kar si otrokovo srce pože! »Bonbonera Orient«, Gosposka ulica

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja med dolgotrajno boleznijo in ob smrti našega nepozabnega soproga in zeta, gospoda

JANKA REBELCA

izrekamo našo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini magdalenske župnije, gg. delovodjem del. drž. žel. g. Hiblu za poslovilne besede, pevskemu društvu »Drava« za žalostinke, vsem darovalcem prekrasnega cvetja ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Maribor, dne 25. novembra 1936.

5886

Zahujoča soproga Zora in družina Kuntu.

S cesarskega prestola v blaznico

66

Nikdo ne bi bil prepoznal v njej ženo 26 let. Bila je kakor blazna starka. Tragika v par mesecih ovenele Šarlotine lepote...

Belgijski polkovnik z važno misijo.

Julija meseca 1867 se je pojavil pred Francem Jožefom I. na Dunaju v privatni avdienci neki belgijski polkovnik. Ta polkovnik je prispel iz Bruslja na Dunaj kot poseben odposlanec belgijske kraljice.

Marija Henrieta, soproga Leopolda II. belgijskega, je bila sama v zakonu nesrečna. Poslala je dotičnega polkovnika na Dunaj, da zaprosi Franca Jožefa I., da dovoli, da se njena nesrečna svakinja preseli v Belgijo. Marija Henrieta je

po tem polkovniku obljubila Francu Jožefu I., da bo sama stregla in negovala nesrečno blaznico.

Franco Jožef I. je takoj ustregel tej prošnji. Trmastj in brezsrčni Habsburgovec na dunajskem prestolu je imel pred očmi samo to, kako bi se čimprej rešil velike neprijetnosti, ki jo je imel radi blaznosti svoje svakinje. Misil si je: Naj Šarlota le čimprej izgine iz njegovega kroga, saj spada pravzaprav k svojim v Belgijo in ne v avstrijski Maribor.

Šarloto prepeljejo v Belgijo.

V avgustu 1867 so prepeljali blazno Šarloto v znani dvorec Tervueren pri

Bruslju. Še 60 let življenja je dodelila kruta usoda nesrečni Šarloti!

Odhod blazne cesarice Šarlotte iz Avstrije v Belgijo je padel ravno v času, ko je bila prisebna. Vse je šlo gladko. Na dvorcu Tervueren se od začetka kar ni mogla uživati. Toda kmalu se v njeni boleznj opaža neko zboljšanje.

Maksimilijan je seveda mrtev. Toda Šarlota tega ne ve, četudi je za tričetrt svojega časa popolnoma pri zdravi pameti. Šarlotin slučaj je vsekakor nekaj nenavadnega. Njena normalnost je bila samo v toliko abnormalna, da se v času zbranosti in svetle zavesti sploh ni spominjala ničesar, kar bi bilo kakorkoli v zvezi z Maksimilijanom in Mehiko. Kakor da bi bilo to poglavje iz njenega življenja popolnoma izrezano iz njene zavesti. Čim bi posebno naključje samo za tre notek primaknilo pred njene oči odlomek slik iz njene preteklosti, bi nedvom-

no udarila bolezen ponovno na dan s polno silo in v polnem obsegu.

Druga mučenica na prestolu.

Prvi hudi napad v Tervuerenu se je pripetil za časa nekega njenega razgovora z belgijsko kraljico Marijo Henrieto. Marija Henrieta je bila po rodu avstrijska nadvojvodinja, hčerka nadvojvode Jožefa. Svojo mladost je preživela večinoma v Madjarski. Bila je izredno lepo dekle, temperamentna, drzna jahalka, velika ljubiteljica in pospeševateljica vsake umetnosti. Z Leopoldom belgijskim se je poročila kot dvajsetletna nadvojvodinja. V nasprotju z njenim značajem pa je bil Leopold posloven človek, realen, junak galantnih pustolovščin, doma pa deloma hladen tiran, deloma ravnodušen in s svojo pozornostjo in duhom odsoten opazovalec. Zakon z Marijo Henrieto je sklenil iz političnih računov.